

KATASZTRÓFAVÉDELMI KOORDINÁCIÓS TÁRCAKÖZI BIZOTTSÁG

A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság

2./2017. (IV. 28.) határozata

a ConvEx-3-2017 nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat előkészítésének helyzetéről szóló tájékoztató elfogadásáról

1. A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: KKB) a jelen határozat mellékletét képező, a ConvEx-3-2017 nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat előkészítésének helyzetéről szóló tájékoztatót megtárgyalta és az abban foglaltakat elfogadja.
2. A KKB felhívja a BM OKF főigazgatóját, mint a KKB adminisztratív feladatait ellátó szervezet vezetőjét, hogy a KKB Ügyrend 36. pont j) alpontjának megfelelően gondoskodjon a határozat Hivatalos Értesítőben történő közzétételéről.

Dr. Pintér Sándor
KKB-elnök

Melléklet: Tájékoztató a ConvEx-3-2017 nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat előkészítésének
helyzetéről (4 oldal)

Melléklet a2/2017. évi (LV...28.) KKB határozathoz

TÁJÉKOZTATÓ

a ConvEx-3-2017 nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási
gyakorlat előkészítésének helyzetéről

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) hazánkat választotta a 2017. évi nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlaton (ConvEx-3-2017) az alapeseményt szimuláló ország megtisztelő szerepére.

A gyakorlat előkészítésére 2016. június 09-én Központi Előkészítő Bizottság (KEB) alakult a BM OKF vezetésével.

A NAÜ 2016. június 27-28-án, október 24-25-én, és 2017. február 27-28-án nemzetközi munkaértekezleteket tartott Magyarországon. Az üléseken váltakozó számban képviseltették magukat a külföldi országok, illetve nemzetközi szervezetek, a nemzeti képvisellet a KEB döntése alapján kijelölt ONER szervek látták el. Az idei évi záró-tervezői értekezleten 15 külföldi szakértő vett részt, a NAÜ mellett az Egészségügyi Világszervezet (WHO), a Meteorológiai Világszervezet (WMO), az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága (DG ENER), az Átfogó Atomcsend Egyezmény Szervezete (CTBTO), a szomszédos országok közül Ausztria, Szerbia és Szlovákia, valamint a következő ConvEx-3 gyakorlat házigazda szerepére pályázó Brazília képviselőjében. Hazánkat ezen a rendezvényen a katasztrófavédelem mellett a Honvédelmi Minisztérium, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt., az Országos Atomenergia Hivatal, a Terrorelhárítási Központ, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Igazgatóság által delegált szakemberek képviselték.

A NAÜ adatszolgáltatása alapján a nemzetközi gyakorlatra 80 ország és 10 nemzetközi szervezet jelezte a részvételi szándékát 2017. február 15-ig.

A gyakorlat teljes időtartama 36 óra. A gyakorlat 27 órán keresztül valós időben fog zajlani, a valós idejű tevékenységet követően 72 órás időugrással a gyakorlat utolsó 9 órájában a késői időszak során szükséges intézkedések gyakorlása történik.

A gyakorlat a tervek szerint az egyezményes koordinált világidő (UTC) szerint 2017. június 21-én 00.00 – 06.00 között indul. Tekintettel arra, hogy a nemzeti gyakorlathoz igazodva olyan alapeseményt kell szimulálnunk, amelynek hatása határainkon kívülre is eljut, így a kialakított scenárió a valóságban igen kis valószínűségű, a tervezési alapon túli kockázatot foglal magában. A scenárió alapján a feltételezett nukleáris balesetet teljes feszültségvesztés mellett előbb a Paksi Atomerőmű Zrt. első, majd a második blokkjánál is bekövetkező csőtörés okozza, amelyek következményeként a hűtővíz a növekedő zónahőmérséklet mellett elfogy a reaktorok zónáiból, amelyek olvadni kezdenek. A reaktortartályok alján a kiolvadt törmelék összegyűlik, majd jelentős környezeti kibocsátás következik be.

Az erőmű a reaktortartályok külső hűtésével stabilizálja, majd a hűtővíz utánpótlás helyreállításával normalizálja a helyzetet. Mindeközben a környezeti hatások kezelésére az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer a Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság irányításával végzi az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Intézkedési Tervben meghatározott feladatokat.

A gyakorlat első 27 órájában valós meteorológiai adatok alapján történik a védekezés irányítása, így valamennyi területi szintű védelmi bizottság katasztrófavédelmi operatív munkaszerve aktivizálásra kerül. A gyakorlat végrehajtásához az érintett operatív munkaszervek a készenlétet az egész országra kiterjedő, ORIGO-3B riasztási gyakorlat végrehajtásával érik el.

A ConvEx-3 gyakorlatok történetében először kerül sor környezeti minták laboratóriumi mérésére. A NÉBIH biztosítja a mintákat, amelyeket a gyakorlat előtt eljuttatnak a résztvevő hazai és külföldi laboratóriumokba. A hazai laborok az Országos Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszerbe a gyorsmérések eredményeit, a NAÜ környezeti radioaktivitást mérő rendszerébe (ALMERA) a hazai és külföldi laborok a hosszútávú izotópmérések eredményeit töltik fel.

Az eddigi nemzetközi gyakorlathoz igazodva a szomszédos országokkal, valamint Csehországgal és Németországgal fennálló bilaterális egyezmények alapján országonként egy fővel, a következő gyakorlatot várhatóan szervező Brazília tekintetében pedig kettő fővel, illetve az esetleges további meghívási lehetőségek kielégítéséhez tartalék helyekkel számolva maximum 20 fővel tervezhető a gyakorlaton résztvevő külföldi megfigyelők száma. A külföldi megfigyelők programját 2017. március 13-ig kellett véglegesítenünk, a tervezett szerint az első napon délelőtt az OAH szervezésében előadások keretében kapnak információt a hazai nukleárisbaleset-elhárítási rendszerről, valamint a gyakorlatról és megtekintik az OAH CERTA tevékenységét, délután Pakson az atomerőművet és annak Védett Vezetési Pontját, Szekszárdon a Tolna Megyei Védelmi Bizottság operatív munkaszervét, valamint a NÉBIH laborját, továbbá katasztrófavédelmi és honvédségi statikus képességbemutatót tekintik meg. A második napon reggel a KKB NVK működési helyét és tevékenységét látogatják meg és a BM OKF Operatív Törzs látogatásával záródik a programjuk.

Tekintettel arra, hogy a fizikai védelemmel kapcsolatos feladatok is megjelennek a törzsvezetési gyakorlatban, hiszen a kitelepítés, forgalomkorlátozás, területzárás mind ehhez a szegmenshez is tartozik, így külön védeltségi eseményt (security aspect) nem tervezünk gyakorolni. Az INTERPOL a gyakorlat során védeltségi fenyegetettséggel kapcsolatos

közleményt fog kiadni, amelyet törzsvezetési gyakorlat keretében kell majd az országoknak kezelniük.

A nemzetközi segítségnyújtással kapcsolatban a Response and Assistance Network (RANET) rendszeren hazánk csak az egyéni dózis méréséhez szükséges gyors eljárásokkal kapcsolatban tervez igényt megfogalmazni, illetve aktivizáljuk a gyakorlás érdekében az Európai Unió Polgári Védelmi Mechanizmusát, amelyen általános monitoring képességeket tervezünk igényelni. A résztvevő országok nagy száma, illetve a gyakorlatba történő hasznos bevonásuk érdekében a RANET rendszeren a NAÜ fog különböző képességekkel kapcsolatos igényeket megfogalmazni.

A gyakorlat végleges nemzetközi anyagait (Exercise Manual – Convex-3-2017, Guide for Players, Guide for Controllers, Guide for Evaluators, Evaluation Checklists (template), Evaluation Report (template)) 2017. március végén kapjuk meg, amelyek alapján a nemzeti feladatokra vonatkozó Felkészítési, Levezetési és Értékelési Terv (FLÉT) 2017. április hónap végéig készül el.

A területi és helyi szintű védelmi bizottságok vezetői állományának 2017. március hónap végétől heti bontásban, 7 alkalomra szervezve, „roadshow” jellegű felkészítést tartunk Pakson a nukleárisbaleset-elhárítási rendszerről, ez mellett 2017. május hónapban központi felkészítést tervezünk az ágazatok, valamint a területi védelmi bizottságok szakértői részére célirányosan a ConvEx-3-2017. nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlattal kapcsolatban.

A gyakorlat előtt nemzetközi értekezlet már nem kerül megszervezésre, a ConvEx-3-2017. gyakorlat zárására a nemzeti főértékelők értekezletén 2017 novemberében kerül sor a NAÜ szervezésében Bécsben.